

श्रीः

APEX PON VIDYASHRAM - Velachery
Terminal Exam Worksheet (2017 -2018)
SANSKRIT – VIII

Name : _____

Roll no. : _____

Class : VIII (L2) Section : _____

खण्डः क

1 गद्यांशं पठित्वा प्रश्नान् उत्तरत।

भारतस्य सर्वासु नदीषु गंगा पवित्रतमा श्रेष्ठ च अस्ति। इयं हिमालयस्य गोमुख- स्थानानात् निर्गच्छति। पर्वतेभ्यः निसृत्य गंगा हरिद्वारे समतलं भू-भागं प्रविशति। हरिद्वारतीर्थे प्रतिवर्षं लक्षाधिकाः जनाः गच्छन्ति, गंगायाः शीतले जले स्नानं च कुर्वन्ति। परम् अद्यत्वे एषा पावनी नदी प्रदूषिता। यत्र-तत्र जलमालिन्व्यम् अस्ति। जीवनस्य रक्षायै जलम् अनिवार्यम्। गंगानद्याः रक्षा अस्माकं कर्तव्यम्।

एकपदेन उत्तरत।

- क- गंगा कस्मिन् स्थाने समतलं भू-भागं प्रविशति ?
ख- जीवनस्य रक्षायै किम् अनिवार्यम् ?

2 अधोदत्तचित्रं दृष्ट्वा मञ्जूषायाः साहाय्येन त्रीणि वाक्यानि लिखत।

मञ्जूषा

खगाः, वृक्षः वृद्धाः, सूर्यः, जले, नीडम् उदेति, प्रातःकालः, वर्तकाः, भ्रमन्ति, लाभकारी स्वास्थ्याय, दण्डं, गृहीत्वा, पुष्पाणि।

खण्डः ख

1. शब्दरूपैः पूरयत।

- a. _____ आवाभ्यां अस्माभिः
b. तव ते युवयोः वाम् _____
c. कम् _____ कान्
d. _____ काभ्यां काभिः
e. कस्मै _____ केभ्यः
f. त्वयि युवयोः _____

2. प्रत्ययान् सम्योज्य / विभज्य लिखत।

- a. हन् + त्वा = _____
b. लिख् + तुमुन् = _____
c. उप + गम् + ल्यप् = _____
d. उत्थाय = _____ + _____ + _____
e. रक्षितुम् = _____ + _____
f. पीत्वा = _____ + _____

3. उपपदविभक्ति प्रयुज्य लिखत

- a. _____ प्रति मा गच्छ । (नदी)
b. _____ अभितः गोपाः सन्ति । (कृष्ण)
c. _____ विना न ज्ञानम् । (गुरु)
d. अलम् _____ । (चिन्ता)

4. सन्धिं वा विच्छेदं कुरुत ।

1. मत् + ऐक्यम् =

2. देव्यस्ति =
3. इति + आदि =
4. ने + अनम् =
5. पवनः =
6. ऐक्यम् =
7. तथैव =

5. धातुरूपैः वाक्यानि पूर्यत ।

- a. पुत्रः मात्रे पत्रम् _____ । (लिख् - लङ्)
- b. मुनयः यग्रक्षायै उपायं _____ । (चिन्त् - लङ्)
- c. अमिता अद्यैव स्वपाठं _____ । (स्मृ - लृट्)
- d. आवाम् आचार्यान् _____ । (नम् - लृट्)

खण्डः ग

1. पर्यायपदानि मेलयत।

- a. व्यापाद्य दृष्ट्वा
- b. उक्त्वा प्रसन्नः भवति
- c. वीक्ष्य गच्छन्ति
- d. प्रसीदति कथयित्वा
- e. आपदां हत्वा
- f. यान्ति कष्टानि

2. विलोमपदानि मेलयत।

- a. मित्रम् त्वया
- b. नित्यम् निशा

- c. मया आयान्ति
 d. अहः अनित्यम्
 e. बालः रिपुः
 f. यान्ति वृद्धः

3. रिक्तस्थानानि पूर्यत।

a. एकेनापि _____ सोत्साहेन _____ प्रति।

सोत्साहं जायते _____ भग्ने भङ्गमवाप्नुयात्॥

मञ्जूषा :- सैन्यं, रणं, सुधीरेण

b. शूरोऽसि _____ असि दर्शनीयोऽसि पुत्रक।

यस्मिन् _____ त्वदुत्पन्नः गजस्तत्र न _____ ॥

मञ्जूषा :- हन्यते, कृतविद्यः, कुले

c. अहं _____ अस्मि । _____ गच्छन् अहं बहूनि

_____ अनुभवामि । परमहं तानि न _____ । यदि

अहं स्वकर्त्तव्यं न _____ तर्हि _____ कथं स्व

गन्तव्यस्थानं प्राप्नुयुः । जनानां _____ सिध्यन्तु , एषा

_____ मां कर्त्तव्यनिष्ठं _____ ।

कार्याणि	गणयामि	कामना	जनाः	कष्टानि	कुर्याम्	कर्त्तव्यपथेन	राजमार्गः	करोति
----------	--------	-------	------	---------	----------	---------------	-----------	-------

4. एकपदेन उत्तरत।

a. सिंहः कान् हत्वा सिंहै ददाति ? (शृगालान्, खगान्, मृगान्)

b. गर्ताः केन परिपूर्णाः भवन्ति ? (जलेन, अवकरेण, कष्टेन)

c. वनप्रदेशे कौ प्रतिवसति स्म? (काकदम्पती, सिम्हदम्पती, हंसदम्पती)

- d. मार्गस्य प्रियसङ्गिनः के? (पथिकाः, वृक्षाः, नेतारः)
e. कस्याः भागद्वयम् जलम् अस्ति? (जन्तुशालायाः पृथिव्याः सृष्टेः)
f. जलवासिनः जलेषु कां पालयन्ति? (सृष्टिम् सन्ततिम् विविधताम्)

5. एकवाक्येन उत्तरत।

- a. प्रकृतिमाता किं करोति?
b. सिंहेन शृगालशिशुः कथं न हतः?
c. मार्गस्य चित्तं कथं प्रसीदति?
d. किं उक्त्वा सिंही शृगालशिशुं अपालयत्?
e. के पशवः भयम् उत्पादयन्ति?
f. अस्मिन् संसारे के के अन्योन्याश्रिताः?

6. श्लोकं पूरयित्वा भावार्थम् अन्वयं च लिखत।

- a. रामम् तदैव
b. वञ्चयित्वा तु
c. दृष्ट्वा तम्
d. सारथिम्

7. पठित गद्याम्शाधारेण प्रश्नान् उत्तरत

मम आपदां का गणना? मम वक्षस्थले मोटरयानानि, द्विचक्रिकाः, त्रिचक्रिकाः अपराणि च विविधानि वाहनानि यान्ति आयान्ति च। कथं कथं ते ममोपरि प्रहारं कुर्वन्ति। पथिकाः अवकरं क्षिप्त्वा मां मलिनं कुर्वन्ति। माम् उभययः स्थिताः वृक्षाः वाहनानां धूर्मेण कष्टम् अनुभवन्ति। एतत् वीक्ष्य ममापि दुःखं भवति। तेषां कष्टं मम कष्टम्।

अ. एकपदेन उत्तरत -

- a) पथिकाः किं कुर्वन्ति ?
- b) मार्गस्य वक्षस्थले कानि प्रहारं कुर्वन्ति?
- c) वृक्षाः केन कष्टं अनुभवन्ति ?
- d) केषां कष्टं मार्गस्य कष्टं ?